

Byrådets sak

Byrådets sak nr.: 30/2010
Vedtaksdato: 05.08.2010

Vår ref. (saksnr.): 201002717-4
Arkivkode: 800

HØRINGSSVAR - FORSLAG TIL ENDRING I § 13 I LOV OM FOLKEBIBLIOTEK

Saksfremstilling:

Kulturdepartementet har sendt på høring et forslag til endring av § 13 i lov 20.12.1985 nr. 108 om folkebibliotek. Departementet foreslår ny § 13:

”§ 13 Statlige bibliotekoppgaver

Departementet, eller den departementet bestemmer, ivaretar statlige bibliotekoppgaver etter denne lov.”

Det fremgår at endringsforslaget er en oppfølging av St.meld. nr. 23 (2008-2009) *Bibliotek, Kunnskapsallmenning, møtestad og kulturarena i ei digital tid* (bibliotekmeldingen) og handler om hvem som skal ivareta statlige bibliotekoppgaver i fremtiden. Forslaget åpner for en større fleksibilitet i departementets mulighet til å delegere statlige bibliotekoppgaver.

Vedtakskompetanse:

Oslo kommunes høringsuttalelse avgis av byråden for kultur og utdanning etter delegert fullmakt, jf. bystyrets vedtak 30.05.2001 sak 218 og byrådets vedtak 03.07.2001 sak 1360 *Delegasjon av myndighet til å avgi høringsuttalelser på kommunens vegne*.

Vedtak:

Oslo kommunes høringsuttalelse:

” Kulturdepartementet har sendt på høring et forslag til endring av § 13 i lov 20.12.1985 nr. 108 om folkebibliotek.

Nåværende § 13 lyder:

§ 13 ABM-utvikling – Statens senter for arkiv, bibliotek og museum

Statens oppgaver etter denne loven ivaretas av ABM-utvikling på vegne av departementet.

Departementet foreslår ny § 13 som følger:

§ 13 Statlige bibliotekoppgaver

Departementet, eller den departementet bestemmer, ivaretar statlige bibliotekoppgaver etter denne lov.

Oslo kommune anser at den foreslåtte lovendringen i seg selv ikke er dramatisk, selv om den ikke bidrar til å tydeliggjøre det statlige ansvaret på biblioteksområdet. Det overordnede ansvaret har hele tiden ligget hos departementet, men i selve lovteksten har det hittil vært angitt hvilket organ som utøver dette ansvaret på vegne av departementet. I forslaget til ny § 13 fastslås det at ”departementet eller den departementet bestemmer” skal ivareta statlige biblioteksoppgaver i henhold til lov om folkebibliotek. Begrunnelsen for en slik endring er at den nye formuleringen vil gi større fleksibilitet enn den nåværende.

Høringsbrevet som begrunner lovendringen inneholder videre en begrunnelse for at de statlige biblioteksoppgavene overflyttes fra ABM-utvikling til Nasjonalbiblioteket. Oslo kommune vil minne om at vi tidligere har gitt uttrykk for behovet for et felles og uavhengig statlig organ på ABM-området. Dette ble understreket i Oslo kommunes høringsuttalelse i forbindelse med evalueringen av ABM-utvikling i 2008. Der heter det bl.a.:

”...Vi ser det formålstjenlige med et felles utviklingsorgan for ABM-sektoren og er enig i at ABM-utvikling så langt har lyktes godt med å etablere seg som en nasjonal og nøytral aktør på både arkiv-, bibliotek- og museumsfeltet, samt på tvers av sektorene...

Konklusjonen om å ha ett nøytralt sentralt organ på området støttes ubetinget. Det er ikke ønskelig sett fra Oslo kommunes ståsted at nasjonal utvikling og støtte til utviklingsarbeid overlates til operative driftsorganisasjoner som for eksempel Nasjonalbiblioteket eller Riksarkivet. Det må derfor være en prioritert oppgave å tydeliggjøre ABM-utviklings ansvar, rolle og oppgaver i forhold til Nasjonalbiblioteket og Riksarkivaren, og KKD har et klart ansvar i så måte.”

Oslo kommune tar til etterretning at våre synspunkter ikke har fått gjennomslag i den videre prosessen og har derfor ikke merknader til selve lovformuleringen. Vi vil likevel peke på noen områder som er vesentlige for Oslo kommune når ansvaret overføres fra ABM-utvikling til Nasjonalbiblioteket.

Nasjonalbiblioteket har hittil vært en operativ driftsorganisasjon hvor størstedelen av virksomheten har vært hjemlet i pliktavleveringsloven. Satsingen på digitalisering av norske medier er en forlengelse av denne oppgaven. Ansvaret for nasjonale bibliografiske standarder og felles søk i bibliotekenes samlinger har også vært tradisjonelle oppgaver, men hvor den teknologiske utvikling har muliggjort nye løsninger.

Andre statlige og nasjonale driftsoppgaver har blitt utført av lokale bibliotek på oppdrag fra ABM-utvikling. Blant annet blir viktige nasjonale funksjoner ivaretatt av Deichmanske bibliotek, som for eksempel bibliotek tjenester til innvandrerbefolkningen (Det flerspråklige bibliotek) og den nasjonale digitale referansetjenesten Biblioteksvar. Videre driver Deichmanske bibliotek, i likhet med flere lokale bibliotek landet rundt, fengselsbibliotek på vegne av staten.

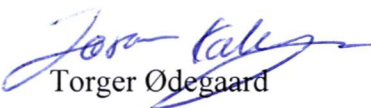
Fjernlån av bøker og annet materiale på tvers av kommunegrensene er blitt effektivisert som følge av den teknologiske utviklingen, men volumet er stadig økende, ikke minst fordi folkebibliotekenes datasystemer gjør det mulig for allmennheten selv å bestille bøker og annet materiale fra hvilket bibliotek som helst. Deichmanske bibliotek er en vesentlig bidragsyter i det nasjonale lånesamarbeidet.

Videre har utvikling av nye tjenester til allmennheten skjedd i folkebibliotekene. En rekke slike prosjekter har vært delfinansiert ved utviklingsmidler fra ABM-utvikling. Tjenesteutvikling

forutsetter nær kontakt med sluttbrukere så vel som med andre kompetansemiljøer, og denne direkte brukerkontakten kan bare ivaretas av folkebibliotekene.

Det er ABM-utvikling som hittil har hatt ansvaret for forvaltning av statlige tilskudd til nasjonale og statlige oppgaver som utføres lokalt og for forvaltning av tilskudd til utviklingsprosjekter. Det er foreløpig uklart hvordan disse oppgavene skal løses fremover. Så vidt vi kan se, omtaler ikke verken høringsnotatet eller Meld. St. 20 (2009-2010) Omorganisering av ABM-utvikling hvordan utviklingsprosjekter og nasjonale oppgaver som delegeres til lokalt nivå vil bli organisert og prioritert i fremtiden. Tvert i mot fremheves behovet for styrking og konsolidering av statlige bibliotekoppgaver. Oslo kommune vil derfor understreke at en overføring av ansvaret for de fleste statlige bibliotekoppgavene til Nasjonalbiblioteket ikke må innebære at Nasjonalbiblioteket skal være operativt på områder som i dag ivaretas på en god måte av lokale og regionale bibliotek. ”

Byrådsavdeling for kultur og utdanning

Torger Ødegaard

Vedlegg: Ingen

Kopi til: Kultur- og utdanningskomiteen, Rådhuset, 0037 Oslo
Kulturetaten, Postboks 1453 Vika, 0116 Oslo (ref. nr. 201001575)